

Fulls de la Revista

Sumari

Escriure en femení

MARIÀNGELA VILALLONGA

Enquesta

DOLORS GARCIA I CORNELLÀ

M. ROSA FONT I MASSOT

NÚRIA ESPONELLÀ

ÀNGELS GARDELLA

ASSUMPCIÓ CANTALUZELLA

SUSANNA RAFART

NÚRIA TIÓ I ROTLLAN

Història d'un adverbi

DAVID PRATS VIDAL

Bocins de vida que pessiguen

LLUÍS LUCERO COMAS

Marques de biblioteca

MODEST PRATS

Ció Abellí (Girona, 1963) és la il·lustradora d'aquests Fulls. Alumna de l'escultor Ricard Sala, és llicenciada en Belles Arts. Des del gener de 1987 ha realitzat 15 exposicions individuals. Recentment s'han inaugurat els seus monuments *Homenatge a Fidel Aguilar* (Quart) i *Homenatge a la Pagesia* (Gavà). Entre les seves obres públiques destaquen el monument a Ava Gardner de Tossa (1998), l'*Atleta de Palau* de l'estadi del GEIEG de Girona, el conjunt escultòric de la capella de l'Hospital de Sant Josep de Cassà de la Selva (1990), el *Pal·li d'Advent* de l'església de Fornells de la Selva (1997) i el monument a l'artista Ramon Reig a Figueres.

La Princesa

Ció Abellí 2004

Escriure en femení

Mariàngela Vilallonga

Arriben uns nous Fulls de primavera i de Sant Jordi. Per això el seu contingut esdevé diferent del de la resta de l'any. De sempre la primavera és propícia a renovacions i Sant Jordi favorable a reflexions entorn del fet d'escriure. Una altra circumstància encara s'afegeix a la tria del tema dels Fulls d'enguany: el dossier de la *Revista* és dedicat a dones escriptores del tombant del segle XIX al segle XX. Així és que hem volgut afegir la veu d'escriptores d'avui a la veu, sovint massa oblidada, de les del passat ja llunyà. D'aquí ve l'epígraf que precedeix aquests mots i els de les escriptores que amablement han consentit a explicar les seves raons d'escriure en femení.

Hi ha l'Emma de *Madame Bovary*, que és el mateix que dir Gustave Flaubert. Emma de mot, Emma de *femme*. Emma parla, canta, llegeix, escriu. Llegeix tant que li acaben prohibint la lectura, perquè

l'Emma lectora es submergeix en la ficció i s'identifica amb la protagonista de la novel·la que llegeix, perquè l'Emma real acaba esdevenint un personatge de ficció i escriu cartes tancades i secretívoles al seu amant, perquè «une femme doit toujours écrire à son amant» i la seva escriptura resta reclosa i resclosida en el món fictici de la novel·la, ben lluny de la vida real. Segons el professor francès Daniel Fabre, en els actes de parlar, cantar, llegir, escriure, Flaubert subratlla un munt de diferències que mostren que a la societat de mitjan segle XIX allò que anomena els repertoris de la masculinitat i de la feminitat s'exposen en la seva distància més sensible precisament en aquests actes. Fabre destaca també que l'antropologia de començament del segle XX va trobar la distinció entre llengua d'homes i llengua de dones en una perspectiva evolucionista. Avui dia hi ha qui pensa, com la danesa Merete Stistrup Jensen, que, si l'escriptura literària és la revelació més o menys secreta d'alguna cosa indicible o continguda dins del cos, les dones escriptores haurien de reflectir aquesta diferència femenina. Hi ha veus per a totes les opinions, millor que el lector o la lectora esbrini què pensen les dones escriptores de la vida real que han escrit sobre l'escriure realment en femení.

Escriure i viure

Potser, si tingués més bona veu, cantaria. O si la perspectiva no em fallés, com em falla, dibuixaria. O si no em suessin les mans quan agafo l'agulla, faria punt de creu. O tocaria la guitarra o el piano, si tingués oïda, que no en tinc. O faria treballs manuals, si tingués paciència i destresa, que em falten. Tot això ho he intentat en un moment o altre de la meua vida. Però em van fer fora d'una coral, perquè desafinava. La pitjor nota de la meua època escolar era la de dibuix. A l'hora d'una assignatura que aleshores en deien «Labor», suplicava que em deixessin llegir en veu alta mentre les meves companyes cosien, perquè m'avergonyia d'aquell drap suat i brut en què havia de fer diferents mostres de punt de creu, de bordats o d'embastes. Vaig destrossar les orelles i la paciència de qui m'escoltava quan intentava aprendre a tocar la guitarra. He fet més forats inútils a les parets de casa intentant penjar cortines o quadres que els cràters que diuen que hi ha a Mart.

Però jo havia de buscar una activitat que em permetés expressar-me i que em satisfés, que m'assenenés i que m'omplís. De fet, no la vaig buscar. Me la vaig trobar.

Immersa en una tímida descomunal, exagerada i que em feia patir de valent, vaig trobar aviat un recurs que em permetia, alhora, desconnectar-me del món i entendre'l. La lectura, gairebé diria que la lectura compulsiva, em va alliberar de moltes pors i em va esborrar malsons. Als deu anys vaig decidir que jo volia ser com aquells homes i dones que s'inventaven històries, les escriuien i deixaven que els altres les llegissin. Encara havia de passar molt de temps abans no fructifiqués aquell

desig nascut als deu anys. Però, mentrestant, escrivia cada dia la meua realitat, o els meus somnis, en un munt de llibretes que encara guardo, mentre ho compaginava amb la lectura d'aquells que ja escriviem per als altres.

Ara ja hi sóc. Vaig començar d'una manera totalment inesperada, guanyant el Just M. Casero l'any 1985, aviat farà vint anys, amb la primera narració una mica llarga que havia escrit mai. Gairebé sense pensar-hi, em vaig anar decantant per la literatura infantil i juvenil, potser pensant en aquelles estones tan plenes que havia passat a la meua infantesa i a la meua adolescència. O potser perquè el món dels infants i del joves em continua sorprenent més i més cada dia. No sé si algun dia escriuré per a adults. Suposo que ho intentaré. Si em llegiran o no, ja és una altra història. La qüestió és escriure, treure part del que tinc a dins, inventar-me històries, perfilar personatges, dibuixar paisatges i escenaris amb lletres i paraules, descriure relacions i sentiments, descobrir móns. I, sobretot, viure.

Dolors Garcia i Cornellà

Escriure per existir

Escric perquè escriure forma part de la meua vida, com el mar que excava les línies del temps, com el vent que transporta les paraules des de l'horitzó eternament llunyà fins a la riba arenosa, com el riu serpentejant dels meus dies d'infantesa. Escriure forma part de la meua vida, com les mans i els gestos dels que m'acompanyen, com les cares dels que estimo i els ulls dels que no hi són. Com les